

Ecologisch onderzoek vleermuizen, gier-
zwaluwen en huismussen
Centrum Chaam Fase 2

Gemeente Alphen-Chaam

Eindrapport

Ecologisch onderzoek vleermuizen, gier-
zwaluwen en huismussen
Centrum Chaam fase 2
Gemeente Alphen-Chaam
Eindrapport

Rapportnummer: 211X06719

Datum: 10 oktober 2015

Contactpersoon opdrachtgever:

Projectteam BRO: Reinoud Vermoolen, Ineke Kroes

Trefwoorden: Vleermuizen, Flora en Fauna onderzoek

Bron foto kaft:

Beknopte inhoud:

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401
E info@bro.nl

Inhoudsopgave	pagina
1. Aanleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Leeswijzer	5
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED	7
2.1 Huidige situatie	7
2.2 Aanwezige ecotopen	7
2.3 Toekomstige (geplande) situatie	8
3. WERKWIJZE	10
3.1 Vleermuizen	10
3.2 Gierzwaluwen	11
3.3 Huismussen	1115
4. RESULTATEN	14
4.1 Vleermuizen per soort	14
4.2 Vleermuizen per functie	15
4.3 Gierzwaluwen	16
4.4 Huismussen	16
5. EFFECTENBEOORDELING	18
5.1 Vleermuizen	18
5.2 Gierzwaluwen	148
5.3 Huismussen	18
6. TOETSING AAN DE FLORA EN FAUNAWET	19
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	20
7.1 Conclusies	20
7.2 Aanbeveling	20
8. BRONNEN	21

1. AANLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om het plangebied Centrum Chaam fase 2, Kerkweg / Kapelweg te Chaam te herstructureren en opnieuw in te richten. Hierbij zullen een aantal woningen, een voormalig bankgebouw en een aantal parkeerplaatsen verdwijnen en zal kruidenvegetatie, struiken en bomen verwijderd worden.

Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is in opdracht van BRO in juni 2014 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk geschikt is voor vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen.

Door het verdwijnen van enkele panden, de kruiden, struik- en boombegroeiing achter de panden kunnen mogelijk verblijfplaatsen van huismussen, gierzwaluwen of vleermuizen en/of foerageergebieden en vliegroutes verdwijnen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Zijn er mogelijk jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen en/of huismussen aanwezig in het plangebied?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het vleermuisonderzoek en het gierzwaluw- en huismussenonderzoek gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden gerelateerd aan de aanwezige soorten vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in hoofdstuk 5. Toetsing aan de Flora- en faunawet is beschreven in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 is een beschrijving van de conclusies en aanbevelingen.

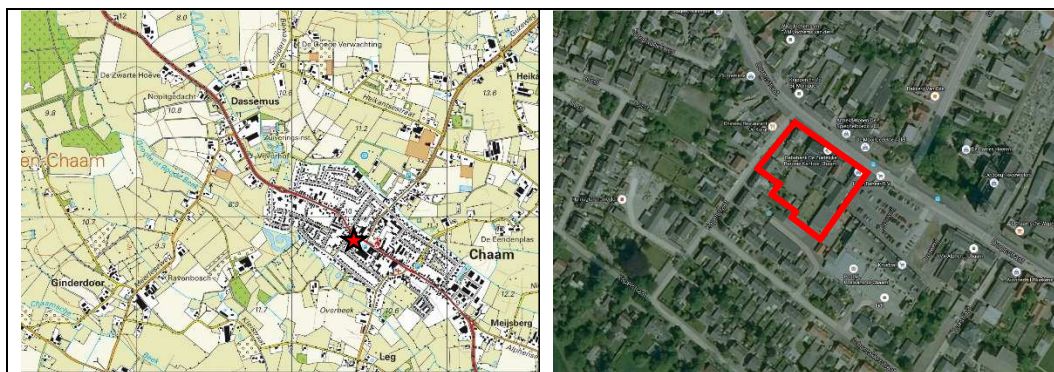
Hoofdstuk 8 bestaat uit een korte bronnenlijst.

2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Huidige situatie

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Dorpsstraat te Chaam, in de bebouwde kom aan de doorgaande weg. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn X=118.394, Y=390.854. De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (figuur 1 en 2).

Figuur 1 en 2 Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt aan de doorgaande weg in Chaam, in het centrum van het dorp, tussen het plein Brouwerij en de Kapelstraat. Het plangebied bestaat uit een voormalig pand van de Rabobank, vijf woningen, drie garageboxen, een schoonheidssalon, een parkeerplaats op een binnenpleintje en een deel van een achtertuin. Op het binnenpleintje achter de Rabobank is de parkeerplaats, met een tamelijk diep uitgegraven gat waar momenteel water in staat en waar zand en puin omheen ligt.

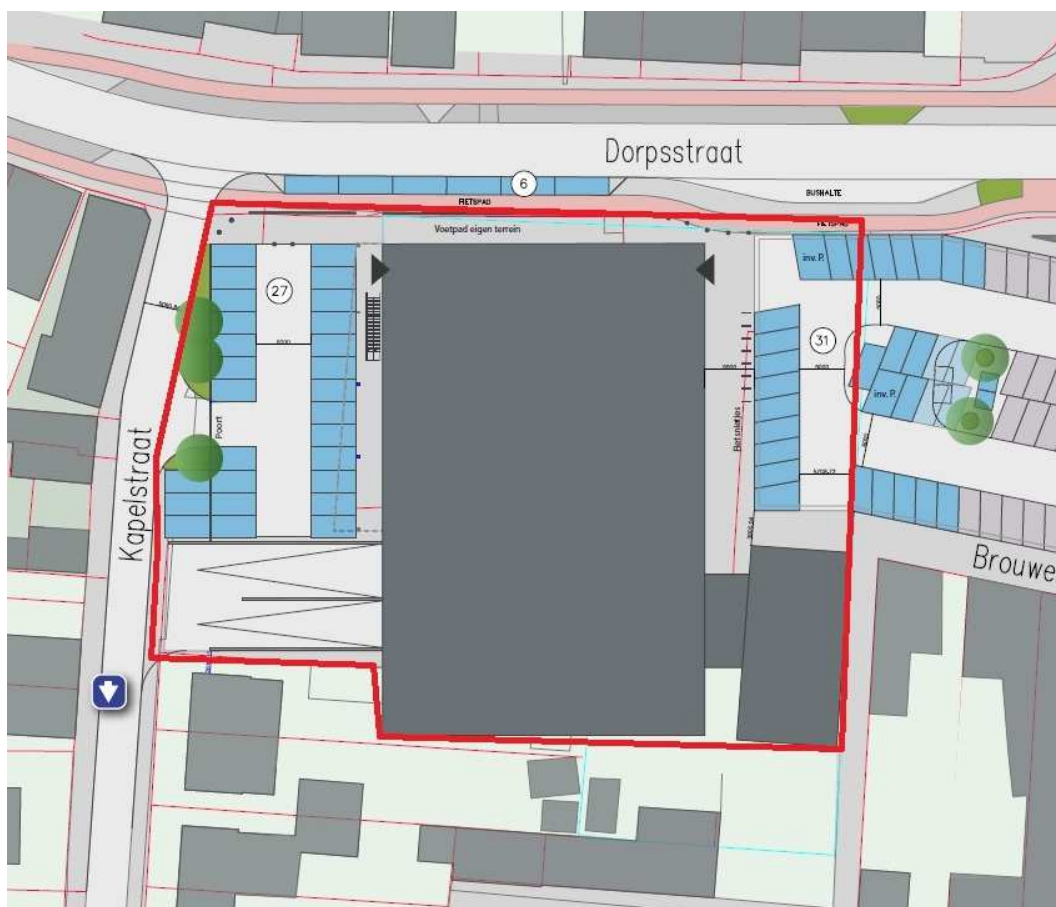
2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Voormalige Rabobank
- Garageboxen
- Woningen
- Parkeerplaats
- Uitgegraven gat met zandhopen er omheen, en gevuld met water
- Sier tuin (achtertuin)
- Verruigd terrein met kruiden en opslag
- Struweel;

2.3 Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de sloop van alle aanwezige panden binnen het plangebied. De gesloopte panden maken plaats voor een gebouw met ruimte voor centrumfuncties op de begane grond en appartementen op de verdieping. Er zullen bomen gekapt worden, struweel en vegetatie verwijderd worden, en er zal grondwerk worden verzet. Onderstaande afbeelding (figuur 3) geeft een impressie van de (mogelijke) toekomstige situatie.

Figuur 3 Toekomstige gewenste situatie van het plangebied

De foto's 1 t/m 6 geven een indruk van het plangebied.

Foto 1. Woning aan de Dorpsstraat 43

Foto 2. Voormalige Rabobank aan de Dorpsstraat 45 en 47

Foto 3. Woning aan de Dorpsstraat 49

Foto 4. Woningen aan de Kapelstraat 1 en 3 met op de achtergrond de garageboxen aan de Kapelstraat

Foto 5. Uitgegraven gat op het binnenpleintje, met zandhopen er omheen en met water gevuld

Foto 6. Overzicht van het binnenpleintje achter de Rabobank.

3. WERKWIJZE

3.1 Vleermuizen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuizenprotocol (2013) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Petterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert, maar ook de exacte locatie van het vleermuisgeluid, de tijd van de waarneming, en de exacte lokale weersomstandigheden op dat moment.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden;
- Paarverblijven;
- Kraamverblijven
- Zomerverblijf.

De eerste veldinventarisatie vond plaats op 4 juni 2015 vroeg in de ochtend, voor zonsopkomst. De waarnemingen zijn voornamelijk gedaan vanaf het binnenpleintje achter de Rabobank, en lopend door de Dorpsstraat en Kapelstraat.

Dezelfde avond, 4 juni 2015 is een tweede veldinventarisatie gedaan, vanaf zonsondergang.

Op 6 juli is een derde inventarisatie uitgevoerd, wederom met vooral waarnemingen vanaf het binnenpleintje en daarnaast lopend door de Dorpsstraat en Kapelstraat.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Op 27 augustus vond de eerste nazomer veldinventarisatie plaats, deels vanaf dezelfde binnenplaats en daarnaast rondlopend langs de huizen en het Rabobank gebouw.

De tweede nazomer veldinventarisatie vond plaats op 22 september. Tijdens deze inventarisatie is vooral in en om het plangebied rondgelopen, om mogelijke paarplaatsen te ontdekken.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

3.2 Gierzwaluwen

In het onderzoeksgebied is de bebouwing geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen van gierzwaluwen. Voor het onderzoek naar nestplaatsen van de gierzwaluw zijn in totaal drie veldbezoeken afgelegd, waarvan twee gecombineerd met de avondveldbezoeken voor vleermuizen.

De veldinventarisaties vonden plaats op 4 juni, 25 juni en op 6 juli 2015. De gekozen data hangen onder meer samen met het broedseizoen van de gierzwaluw. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

De inventarisaties bestonden uit:

- de inspectie van het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen en andere sporen van gierzwaluw;
- de inventarisatie op zicht en gehoor van gierzwaluw waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd;

Op de avonden van de inventarisatiedata is het onderzoeksgebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van gierzwaluwen.

Hierbij zijn steeds zo veel mogelijk de aanwijzingen gevolgd die beschreven zijn in de soortenstandaard Gierzwaluw, Versie 2.0, december 2014 van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

De Gierzwaluw is een trekvogel die pas vanaf eind april in Nederland terugkeert vanuit Afrikaanse wintergronden. Kolonies zijn snel herkenbaar doordat de vogels geregeld bij de nesten zwermen en roepen. Deze waarnemingen zijn echter indicatief. Het vaststellen van een broedgeval geschiedt door het waarnemen van een in- of uitvliegende vogel. De exacte locatie van de nestopening dient daarbij te worden vastgelegd.

3.3 Huismussen

Er zijn een tweetal inventarisatiebezoeken gebracht aan de planlocatie op respectievelijk 9 april en 12 mei 2015. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatiebezoeken in de ochtenden waren goed (droog en niet te koud, zie tabel 1).

Tijdens de inventarisaties is bij het plangebied gepost vanaf enkele overzichtspunten en gelet op broedende en/of broedverdachte vogels. De gevolgde onderzoeksmethode voor huismus is gestoeld op de door RVO (Min. EZ) uitgebrachte soortenstandaard voor huismus.

Volgens de soortenstandaard kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

1. een nestindicatieve waarneming:
 - een nest of nestbouw of
 - bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of

- transport van voedsel of ontlastingspakketjes of
- bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, steken kopjes uit nestopening).

2. min. 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:

- een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
- aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
- balts.

Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. vleermuis- en gierzwaluw en huismusinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
09-04-2015	Huismus; nestplaatsen	07.45-08.30	06.55 / 20.27	Wind gemiddeld 1 Bft Onbewolkt Geen neerslag	10,4°C
12-05-2015	Huismus; nestplaatsen	07.30-08.00	05.55 / 21.22	Wind gemiddeld 3 Bft Half tot zwaar bewolkt Geen neerslag	14,6°C
04-06-2015	Vleermuizen: Inspectie plangebied, Kraamver- blijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vlieg- route, foerageergebied Gierzwaluw: Nestplaat- sen	03.00 -05.30	05.23 / 21.53	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	15,6°C
04-06-2015	Vleermuizen: Kraam- verblijf- en zwerm- plaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageer- gebied	20.30 -24.00	05.23 / 21.53	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	15,6°C
25-06-2015	Gierzwaluw; nestplaat- sen	20.30-22.15	05.21 / 22.04	Wind gemiddeld 2 Bft Half tot zwaar bewolkt Geen neerslag	18,2°C
06-07-2015	Vleermuizen: Kraamverblijf- en zwermplaats, zomer- verblijf, vliegroute, foe- rageergebied Gierzwaluw: Nestplaat- sen	20.30 -24.00	05.28 / 22.01	Wind gemiddeld 3 Bft Licht bewolkt. Geen neerslag	18,7°C
27-08-2015	Vleermuizen: Paarver- blijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vlieg- route, foerageergebied	20.30 -24.00	06.43 / 20.39	Wind gemiddeld 3 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag tijdens waarnemingen	15,7°C
22-09-2015	Vleermuizen: Paarverblijf- en zwerm- plaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageer- gebied	19.30 -23.00	07.26 / 19.39	Wind gemiddeld 3 Bft Zwaar bewolkt. Geen neerslag	13,1°C

4. RESULTATEN

4.1 Vleermuizen per soort

Tijdens het ochtendonderzoek op 4 juni 2015 zijn er geen vleermuizen waargenomen. Tijdens de avondbezoeken, zowel in het voorjaar als in het najaar zijn wel vleermuizen aangetroffen in en rond het onderzoeksgebied. Er is in totaal een soort vastgesteld, te weten de streng beschermde gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Tijdens het eerste avondbezoek op 4 juni 2015 is de hele avond slechts een gewone dwergvleermuis waargenomen. Hij kwam rond 22.23 uur aanvliegen vanuit het zuidoosten en bleef de hele avond rondjes vliegen en foerageren in en rond het afgegraven gat op het binnenpleintje. Toen de inventarisatietijd om was, om 24.00 uur, was hij nog steeds aan het foerageren boven het water in het afgegraven gat.

Tijdens het tweede avondbezoek, op 6 juli, zijn twee gewone dwergvleermuizen gesignaleerd. Om 22.33 kwam een gewone dwergvleermuis aanvliegen vanuit het zuidoosten, en foerageerde rondom het afgegraven gat, maar ook boven de haagjes op het binnenpleintje. Om 22.52 kwam er een tweede gewone dwergvleermuis bij, die hetzelfde foerageergedrag vertoonde. Ze bleven beide tot 24.00, einde van de inventarisatietijd.

Op 27 augustus was er, ondanks het niet helemaal optimale weer, redelijk veel vleermuisactiviteit. Vanaf 20.40 kwamen twee gewone dwergvleermuizen foerageren langs de haagjes en de hoog opgegroeide kruiden op de parkeerplaats achter de Rabobank. Vanaf 21.15 kwam er nog een derde exemplaar van de gewone dwergvleermuis bij. Deze bleef ook foerageren op de parkeerplaats achter de Rabobank. Vanaf de noordwestzijde van het Rabobankgebouw werd vanaf 21.00 uur zeer regelmatig een roepend mannetje gehoord. Het ging vermoedelijk om een exemplaar.

Op 22 september is met behulp van de Elekon batlogger op het pleintje geïnventariseerd en is met de Petterson D240 rondgelopen in en om het plangebied. Op het pleintje waren de activiteiten vergelijkbaar met die van de vorige avonden. Vanaf 19.50 foerageerden er twee gewone dwergvleermuizen nagenoeg constant, tot de eindtijd van de waarnemingen. In een van de muren van het Rabobankgebouw werd vanaf 20.30 uur wederom het geluid waargenomen van een regelmatig roepend mannetje van de gewone dwergvleermuis. In de huizen er rond omheen werden geen sociale geluiden of roepende mannetjes waargenomen.

In Tabel 2 zijn de waarnemingen van foeragerende en passerende vleermuizen per avond weergegeven.

Tabel 2 Totaal nachtelijke waarnemingen in het veld van passerende en foeragerende vleermuizen in en om het plangebied

		04-06-2015 Ochtend		04-06-2015 Avond		06-07-2015 Avond		27-08-2015 Avond		22-09-2015 Avond		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	Totaal waarnemingen
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	0	0	1	0	2	0	3	3	2	0	11

4.2 Vleermuizen per functie

Kraamverblijven

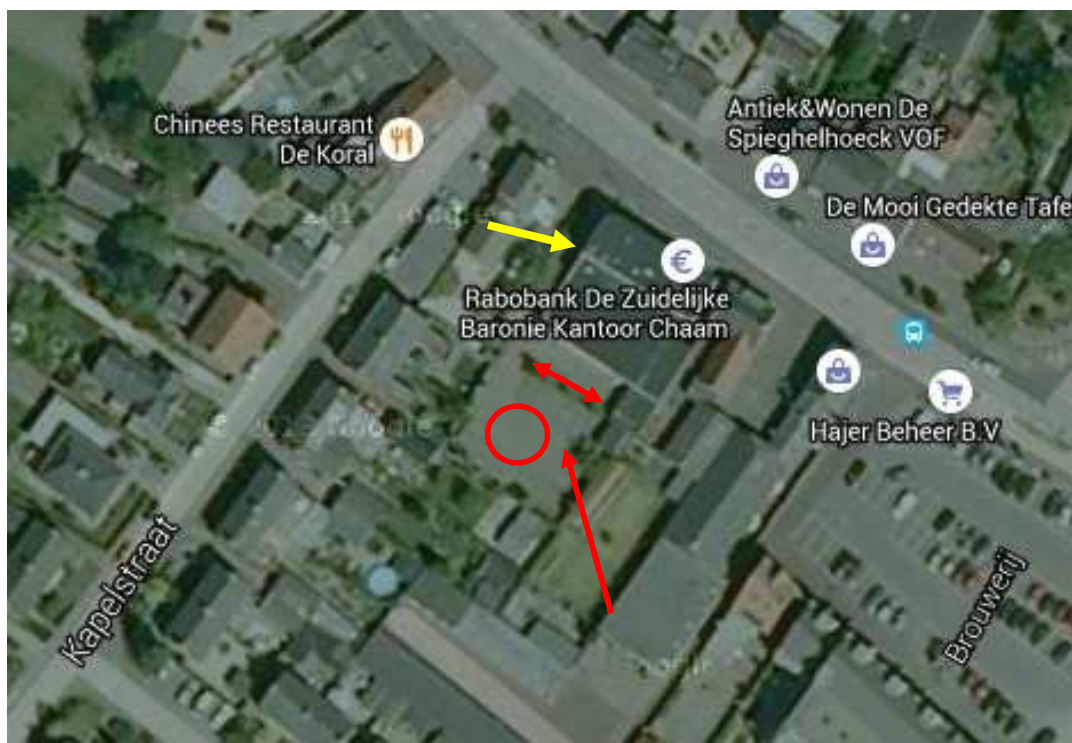
Er is in het voorjaar 2015 rond de woningen en het rond het Rabobankgebouw geen vleermuisactiviteit geconstateerd, d.w.z., er was geen sprake van zwermgedrag of van uitvliegende vleermuizen. Er zijn geen kraamverblijven geconstateerd.

Foerageergebieden en vliegroutes

In het voorjaar zijn er tijdens de ochtendronde geen, en tijdens de avondrondes maximaal twee gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen. In het najaar zijn tijdens de beide avonden maximaal drie gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen. Er is geen vliegroute geconstateerd.

Paarverblijven

In het najaar is op beide avonden in de nazomer een roepend mannetje gehoord aan de zuidwestzijde van het Rabobankgebouw, hetgeen duidt op een paarplaats in de zuidwestzijde van dit gebouw.

Figuur 4. Vliegroutes en foerageergebieden. De rode pijl vanuit het zuidoosten geeft de herkomst van de vleermuizen. De ovaal en de rode pijl naar twee kanten geven de foerageerplaatsen aan. De gele pijl geeft aan waar de roepende mannetjes zijn gehoord en waar paarplaats zich bevindt.

4.3 Gierzwaluwen

Op zowel 4 juni als 6 juli zijn 's avonds hoogvliegende gierzwaluwen waargenomen tussen 20.30 en 22.30 uur. De eerste avond waren er ongeveer 8 en de tweede avond minstens 40. Ze vlogen hoog boven het plangebied en kwamen op geen enkel moment naar beneden, of in de buurt van het plangebied. Er zijn op deze dagen geen laagvliegende gierzwaluwen waargenomen of andere aanwijzingen gevonden dat er zich in een van de panden nesten van gierzwaluwen bevinden.

Op 25 juni zijn wel enkele laagvliegende gierzwaluwen gesignaleerd. Ze gierden langs de huizen aan de Schootakkerstraat, ter hoogte van het plangebied. (zie fig. 5) maar kwamen niet in de buurt van de huizen binnen het plangebied. Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen in het onderzoeksgebied. Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen voor gierzwaluwen aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.4 Huismussen

Tijdens de inventarisaties zijn geen nestindicatieve waarnemingen gedaan van huismus binnen het plangebied. Ook zijn binnen het plangebied geen foeragerende huismussen

aangetroffen. Wel zijn tijdens beide huismusveldbezoeken zingende mannetjes gesignaleerd in een paar huizen aan de Kapelstraat en Schootakkerstraat (zie fig. 5), in de buurt van het plangebied. Hoogstwaarschijnlijk broeden deze huismussen in de daar aanwezige bebouwing.

Figuur 5. Gierzwaluw en huismus waarnemingen. De gele pijl in de Slootakkerstraat geeft aan waar op 25 juni de laagvliegende gierzwaluwen werden gesignaleerd. De rode sterren geven aan waar zingende huismus mannetjes werden gesignaleerd. Het plangebied is aangegeven met rode lijnen.

5. EFFECTENBEOORDELING

5.1 Vleermuizen

Er is geen sprake van kraamverblijven.

Het plangebied wordt door vleermuizen gebruikt als foerageergebied, er zijn gewone dwergvleermuizen aangetroffen op beide avonden. Het gaat hier echter niet om essentieel foerageergebied. Er wordt door maximaal drie vleermuizen gefoerageerd, en er is in de omgeving ruim voldoende foerageergebied aanwezig.

Er is wel sprake van een paarverblijf in de zuidwestgevel van het Rabobankgebouw.

Door de ingreep gaat een paarplaats van de gewone dwergvleermuis verloren.

Hiervoor zijn op voorhand in augustus 2015, 4 vleermuis paarkasten in de directe omgeving van het Rabobank gebouw opgehangen.

5.2 Gierzwaluwen

De gevonden resultaten wijzen niet op een mogelijke aanwezigheid van nestlocaties van gierzwaluwen binnen het plangebied. De aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van gierzwaluwen is redelijkerwijze uit te sluiten.

5.3 Huismussen

De gevonden resultaten wijzen niet op een mogelijke aanwezigheid van nestlocaties of essentieel foerageergebied van huismussen binnen het plangebied. De aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van huismussen is redelijkerwijze uit te sluiten

6. TOETSING AAN DE FLORA EN FAUNAWET

Door de sloop van het Rabobankgebouw zal een paarplaats van de gewone dwergvleermuis verdwijnen. Hiervoor zullen mitigerende maatregelen moeten worden voorgesteld aan RVO en er dient een ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis.

Er verdwijnt mogelijk foerageergebied voor vleermuizen als de tuinen en het groen op het binnenplaatsje verdwijnt. Foerageergebied en vliegroutes zijn beschermd als het van essentieel belang is voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Echter, er is in de directe omgeving van het plangebied ruim voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Er verdwijnt door de ingreep geen essentieel foerageergebied, en er verdwijnt ook geen vliegroute. Het eventueel verwijderen van groen in de tuin of op het binnenplaatsje zal, mits de zorgplicht in acht wordt genomen, niet leiden tot een overtreding van de Flora en Faunawet.

Binnen het plangebied zijn geen nest- of foerageerplaatsen van gierzwaluw of huismus aanwezig. Het realiseren van de gewenste ontwikkeling zal, mits de zorgplicht in acht genomen wordt, niet leiden tot overtreding van de Flora- en Faunawet, in verband met gierzwaluw of huismus.

In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

7. CONCLUSIES EN ADVIES

7.1 Conclusies

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek wordt geen aantasting van essentiële vliegroutes en/of essentiële foerageergebieden van de gewone dwergvleermuis verwacht.

Door de ingreep zullen gebouwen, waaronder het Rabobank gebouw, verdwijnen, en daarmee een vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Hiervoor zullen in dat geval mitigerende maatregelen genomen moeten worden voorgesteld aan RVO en er dient een ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis.

Binnen het plangebied zijn tijdens de inventarisaties van 4 en 25 juni, en 6 juli 2015 geen broedende en/of territoriumhoudende gierzwaluwen aangetroffen in de te slopen bebouwing binnen het plangebied. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het leefgebied van de gierzwaluw. Negatieve effecten voor de gierzwaluw worden dan ook uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn tijdens de inventarisaties van 4 april en 12 mei 2015 geen broedende en/of territoriumhoudende huismussen aangetroffen in de te slopen bebouwing binnen het plangebied. Er zijn geen foeragerende huismussen aangetroffen binnen het plangebied. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het leefgebied van de huismus. Negatieve effecten voor de huismus worden uitgesloten.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het vleermuisprotocol 2013 van de Gegevensautoriteit Natuur, en volgens de aanwijzingen in de Soortenstandaard Gewone gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, december 2014, en de Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0, december 2014, kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

7.2 Aanbeveling

In verband met het feit dat er in het Rabobankgebouw een paarplaats aanwezig is van de gewone dwergvleermuis, wordt geadviseerd om zo snel mogelijk, nog in augustus 2015 mitigerende maatregelen te nemen, in verband met het tijdig aanvragen van een ontheffing. Hiervoor dienen 4 vleermuiskasten in de directe omgeving van het pand (maximaal 100 m afstand) opgehangen te worden op minimaal 3,5 m hoogte. De kasten dienen geschikt te zijn als paarverblijf.

8. BRONNEN

Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. K.N.N.V. Uitgeverij, Utrecht.

Buiten aan het Werk. Houd Tijdig rekening met beschermde planten en dieren!
Brochure [\http://www.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,1640321&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=14765 (31---10---2010)].

www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen
www.vleermuizenindestad.nl

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, december 2014

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Gewone gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, december 2014

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0, december 2014